GEMEENTE
Stadskanaal

Raadsvergadering : 26 oktober 2026

Voorstelnummer : Z-24-142950/D/26/421587

Onderwerp : **Vaststellen Participatiebeleid 'Knoalster visie op inwonersparticipatie en Participatieverordening gemeente Stadskanaal 2026'**

Stadskanaal, 9 oktober 2026

---

**Beslispunten**

Het college vraagt de gemeenteraad om:

1. De nota Participatiebeleid 'Knoalster visie op inwonersparticipatie' vast te stellen;
2. De 'Participatieverordening gemeente Stadskanaal 2026' vast te stellen;
3. De 'Inspraakverordening gemeente Stadskanaal 2010' in te trekken;
4. In 2026 eenmalig een budget ter beschikking te stellen van € 8000,00 voor de aanschaf van een digitaal Participatieplatform en vanaf 2027 een structureel budget van € 17.200,00 voor de uitvoering van het Participatiebeleid.

---

Aan de raad

**Inleiding**

*Wet versterking participatie op decentraal niveau*

Met ingang van 1 januari 2025 is de Wet versterking participatie op decentraal niveau in werking getreden. Deze wet verbreedt artikel 150 van de Gemeentewet. Tot 1 januari 2025 was in artikel 150 van de Gemeentewet geregeld dat de gemeenteraad een verordening vast moet stellen die regels bevat over de wijze waarop inwoners bij de voorbereiding van gemeentelijk beleid worden betrokken. Vanaf 1 januari 2025 is dit uitgebreid. Het gaat dan niet meer alleen om het betrekken van inwoners bij de voorbereiding van gemeentelijk beleid, maar ook om het betrekken van inwoners bij de uitvoering en evaluatie van gemeentelijk beleid. Daarnaast bevat de wet een verplichting voor gemeenten om in de verordening voorwaarden voor toepassing van het uitdaagrecht op te nemen. Het uitdaagrecht is de mogelijkheid voor inwoners en maatschappelijke partijen om onder voorwaarden de uitvoering van een gemeentelijke taak over te nemen. Bijvoorbeeld de overname van het onderhoud van openbaar groen.

*Raadscommissie 18 mei 2026*

In mei heeft het college het concept Participatiebeleid en de concept Participatieverordening opiniërend voorgelegd aan de Raadscommissie. Alle fracties hebben hierop hun visie gegeven.
De Raadscommissie heeft zich overwegend positief uitgesproken over het Participatiebeleid en de Participatieverordening. Naar aanleiding van de opmerkingen vanuit de raadscommissie over het Participatiebeleid en de Participatieverordening zijn beide stukken verduidelijkt en aangevuld. In bijlage 5 staan de wijzigingen van het Participatiebeleid en de Participatieverordening.

**Beoogd direct en langjarig effect**

*Direct effect*

Met het vaststellen van het Participatiebeleid worden de kaders en manier van werken vastgelegd. Hiermee wordt ervoor gezorgd dat het toepassen van participatie een structureel onderdeel wordt van werkprocessen in de hele organisatie. Ook worden er met dit beleid voorwaarden gesteld die van toepassing zijn op het uitdaagrecht zodat inwoners en organisaties die taken van de gemeente willen overnemen weten waar zij aan moeten voldoen.

*Langjarig effect*

Door op een gestructureerde wijze participatie toe te passen, leidt dit tot beter(e) (uitvoering en evaluatie van) beleid en een betere afstemming op de wensen en behoeften van inwoners. Daarnaast:

- kan de gemeente zich beter verplaatsen in de situatie van inwoners;

- verbetert het contact tussen gemeente en inwoners;
- neemt de tevredenheid over de gemeente toe;
- neemt het vertrouwen in de gemeente toe;
- kunnen inwoners een bijdrage leveren aan een betere situatie voor anderen.

**Argumenten**
1.1 Met het vaststellen van het Participatiebeleid wordt voldaan aan de wensen van de gemeenteraad en de behoefte vanuit de organisatie. Daarnaast voldoet de gemeente aan de Wet versterking participatie op decentraal niveau.
2.1 Elke gemeente is volgens de wet verplicht om een Participatieverordening vast te stellen. Daarmee voldoet de gemeente aan de wettelijke eisen.
3.1 Met het vaststellen van de Participatieverordening kan de 'Inspraakverordening gemeente Stadskanaal 2010' vervallen.

**Aanpak/uitvoering/voortgang**
*Implementatieperiode*
Dit nieuwe Participatiebeleid heeft voor de organisatie de nodige gevolgen. Hierbij valt te denken aan bijvoorbeeld een langere doorlooptijd bij de ontwikkeling van (nieuw) beleid of het intensiveren van de communicatie(uitingen). Dit vergt dat er in de organisatie het nodige moet worden ontwikkeld om alles 'participatieproof' te maken.

De laatste 2 maanden van 2026 en geheel 2027 worden gebruikt als implementatieperiode. In het voorjaar van 2028 wordt het Participatiebeleid geëvalueerd. In de zomer van 2027 ontvangt de gemeenteraad een raadsbrief met hierin de voortgang van de gehouden participatietrajecten.

*Digitaal participatieplatform*
Om inwoners beter te informeren en hen actief te betrekken bij beleidsontwikkeling, projecten en ontwikkelingen in hun leefomgeving, is het wenselijk om naast bestaande participatiemiddelen, zoals inloopbijeenkomsten, de gemeentelijke website en sociale media, een digitaal participatieplatform beschikbaar te stellen. Met een dergelijk platform kunnen inwoners online meedenken, meepraten en, waar mogelijk, meebeslissen. Hiervoor zijn verschillende participatie-instrumenten beschikbaar, zoals enquêtes, interactieve kaarten, ideeënmodules en stemmogelijkheden.

Een digitaal participatieplatform biedt inwoners de mogelijkheid om op een laagdrempelige manier deel te nemen, op een moment dat hen uitkomt. Daarnaast krijgen zij inzicht in lopende projecten en wordt zichtbaar wat er met hun inbreng gebeurt. Hierdoor wordt participatie toegankelijker en transparanter en bereikt de gemeente ook doelgroepen die minder snel deelnemen aan fysieke bijeenkomsten.

*Integrale aanpak*
Het Participatiebeleid is een overkoepelend beleid en is van toepassing bij verschillende relevante beleidsvelden. De uitwerking van dit beleid wordt daarom integraal opgepakt en het onderwerp 'participatie' zal bijvoorbeeld terugkomen bij de voorstellen die aan gemeenteraad worden aangeboden.
Er wordt verslag gedaan over de gehouden participatietrajecten in het jaarverslag dat wordt aangeboden aan de gemeenteraad.

**Communicatie**
Dit voorstel kan op de gebruikelijke wijze worden gecommuniceerd. Na definitieve vaststelling door de gemeenteraad ontvangen de participanten een exemplaar van het Participatiebeleid.

**Juridische consequenties**
Artikel 150 van de Gemeentewet verplicht de gemeenteraad bij verordening regels te stellen over de wijze waarop inwoners en andere belanghebbenden worden betrokken bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van gemeentelijk beleid. De verordening moet daarnaast regels bevatten over de wijze waarop inwoners en maatschappelijke partijen een verzoek kunnen doen om de uitvoering van een gemeentelijke taak over te nemen. Met de voorliggende Participatieverordening wordt aan deze wettelijke opdracht uitvoering gegeven. De Participatieverordening treedt in de plaats van de Inspraakverordening Stadskanaal 2010. Deze wordt met dit voorstel ingetrokken.

Het Participatiebeleid bevat de gemeentelijke uitgangspunten en werkwijze voor participatie en is zelfbindend van aard. Bestuursorganen moeten rekening houden met het vastgestelde beleid.

Tegen de vaststelling van het Participatiebeleid en de Participatieverordening staat geen bezwaar of beroep open. Ze zijn niet gericht op een individueel rechtsgevolg. De wijze waarop de verordening en het beleid zijn toegepast kan bij de beoordeling van een later individueel besluit wel juridisch relevant zijn.

**Kosten, baten, dekking en subsidies**
De kosten bedragen:
• € 8.000,00 eenmalige kosten in 2026 ten behoeve van de aanschaf en implementatie van een digitaal participatieplatform;
• € 17.200,00 structurele kosten vanaf 2027 voor de implementatie en uitvoering van het Participatiebeleid.
Wij vragen u de begroting te wijzigen en de noodzakelijke middelen beschikbaar te stellen.

**Standpunt Participatieraad, commissies en/of OR**
De Participatieraad is betrokken in het participatieproces en de werkgroep Communicatie van de Participatieraad is inhoudelijk geïnformeerd over het concept beleid.

De Participatieraad zal na vaststelling van dit beleid worden gevraagd of zij behoefte hebben aan een nadere uitleg van het Participatiebeleid en de bijbehorende verordening.

**Bijlagen**
1. Participatiebeleid 'Knoalster visie op inwonerparticipatie'
2. Bijlage Participatiebeleid, uitkomsten enquête over inwonersparticipatie
3. Participatieverordening gemeente Stadskanaal 2026
4. Toelichting Participatieverordening gemeente Stadskanaal 2026
5. Wijzigingen Participatiebeleid en Participatieverordening naar aanleiding van de raadscommissie van 18 mei 2026

Burgemeester en wethouders

de heer G.J. van der Zanden
secretaris

de heer K. Sloots
burgemeester

AR/

GEMEENTE
Stadskanaal

De raad van de gemeente Stadskanaal;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 9 oktober 2026, nr. Z-24-142950/D/26/421587;

besluit:

1. De nota Participatiebeleid 'Knoalster visie op inwonersparticipatie' 2026 vast te stellen;
2. De 'Participatieverordening gemeente Stadskanaal 2026' vast te stellen;
3. De 'Inspraakverordening gemeente Stadskanaal 2010' in te trekken;
4. In 2026 eenmalig een budget ter beschikking te stellen van € 8000,00 voor de aanschaf van een digitaal Participatieplatform en vanaf 2027 een structureel budget van € 17.200,00 voor de uitvoering van het Participatiebeleid.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 26 oktober 2026.

De raad

mevrouw W.J. Onrust
raadsgriffier

AR/